

(i) Printed Pages : 8

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	1	2	4	0
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	4
---	---	---	---

Bachelor of Arts (FYUP) 4th Semester

(2056)

HISTORY (In all Mediums)

Paper : Social & Cultural Trends in Medieval India

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :—(1) The candidate will be required to attempt **five** questions.

(2) Question No. 1 is compulsory. Attempt any **nine** questions. Each question carries **2** marks.

(3) Attempt **four** essay type questions, **one** from each of the four units. Each question carries **18** marks.

1. Answer any **nine** questions of the following in about **25-30** words :

1. Who was Chaitanya?

2. What was the role of Mirabai in the Bhakti movement?

3. What does Kabir say about caste?

4. What does Guru Nanak say about women?

5. What do you know about Ulemas?
6. Who was Sheikh Farid?
7. What is the significance of Pir and Murid?
8. What was the Mazhar?
9. Define Ibadat Khana.
10. Who was Sheikh Ahmad Sirhindi?
11. Name two monuments made during the reign of Emperor Shah Jahan.
12. Who was Ras Khan? 9×2=18

UNIT—I

Attempt any **one** question :

2. Throw light on the position of women during the Delhi Sultanate. 18
3. Evaluate critically the teaching of Guru Nanak. 18

UNIT—II

Attempt any **one** question:

4. Throw light on the organization and beliefs and practices of the Chisti order. 18
5. Assess the historical work of Abul Fazl. 18

UNIT—III

Attempt any **one** question :

6. Critically examine Akbar's liberal policy. 18
7. Throw light on the salient features of the Mahdawi movement 18

UNIT—IV

Attempt any **one** question :

8. Trace the evolution of architecture and painting during the sixteenth and seventeenth centuries. 18
9. Throw light on the devotional writings of Namdev. 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) उम्मीदवार को पाँच प्रश्नों के उत्तर देने होंगे।
- (2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर दें। प्रत्येक प्रश्न 2 अंकों का है।
- (3) प्रत्येक चार यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करते हुए, चार निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर दें। प्रत्येक प्रश्न 18 अंकों का है।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में दें :

1. चैतन्य कौन थे?

2. भक्ति आंदोलन में मीराबाई की क्या भूमिका थी?
3. कबीर जाति के बारे में क्या कहते हैं?
4. गुरु नानक महिलाओं के बारे में क्या कहते हैं?
5. आप उलेमाओं के बारे में क्या जानते हैं?
6. शेख फरीद कौन थे?
7. पीर और मुरीद का क्या महत्व है?
8. मजहर क्या था?
9. इबादत खाना को परिभाषित कीजिए।
10. शेख अहमद सरहिंदी कौन थे?
11. सम्राट शाहजहाँ के शासनकाल में निर्मित दो स्मारकों के नाम बताइए।
12. रस खान कौन थे? 9×2=18

यूनिट-I

किसी एक प्रश्न का उत्तर दीजिए :

2. दिल्ली सल्तनत के दौरान महिलाओं की स्थिति पर प्रकाश डालिए। 18
3. गुरु नानक की शिक्षाओं का आलोचनात्मक मूल्यांकन कीजिए। 18

यूनिट-II

किसी एक प्रश्न का उत्तर दीजिए :

4. चिश्ती सिलसिले के संगठन, मान्यताओं और प्रथाओं पर प्रकाश डालिए। 18
5. अबुल फजल के ऐतिहासिक कार्यों का मूल्यांकन कीजिए। 18

यूनिट-III

किसी एक प्रश्न का उत्तर दीजिए :

6. अकबर की उदार नीति का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए। 18
7. महदवी आंदोलन की प्रमुख विशेषताओं पर प्रकाश डालिए। 18

यूनिट-IV

किसी एक प्रश्न का उत्तर दीजिए :

8. सोलहवीं और सत्रहवीं शताब्दियों के दौरान वास्तुकला और चित्रकला के विकास का वर्णन कीजिए। 18
9. नामदेव के भक्तिमय लेखन पर प्रकाश डालिए। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

(3) ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚਾਰ
ਲੇਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ
ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

1. ਚੈਤੰਨਿਆ ਕੌਣ ਸੀ ?

2. ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮੀਰਾਬਾਈ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ ?

3. ਕਬੀਰ ਜਾਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

4. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

5. ਤੁਸੀਂ ਉਲੇਮਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?

6. ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਕੌਣ ਸਨ ?

7. ਪੀਰ ਅਤੇ ਮੁਰੀਦ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ?

8. ਮਜ਼ਹਰ ਕੀ ਸੀ ?

9. ਇਬਾਦਤ ਖਾਨੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
10. ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਦ ਸਰਹਿੰਦੀ ਕੌਣ ਸੀ ?
11. ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਬਣੇ ਦੋ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
12. ਰਸ ਖਾਨ ਕੌਣ ਸੀ ?

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

2. ਦਿੱਲੀ ਸਲਤਨਤ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 18
3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

4. ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 18
5. ਅਬੁਲ ਫਜ਼ਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

6. ਅਕਬਰ ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 18
7. ਮਹਦਵੀ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

8. ਸੋਲੂਵੀਂ ਅਤੇ ਸਤਾਰੂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
9. ਨਾਮਦੇਵ ਦੀਆਂ ਭਗਤੀ ਲਿਖਤਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 18